

Fogyasztásvédelem

Albert Simon Sastre ötödik napját töltötte menyasszonyával a Balaton partján, mikor találkozott a szigorú tekintetű férfivel. June éppen elszaladt a mellékhelységbe, magára hagyva az olcsó matracon heverő, olcsó ásványvizet kortyolgató vőlegényét.

– Sastre úr? – szólította meg a szigorú tekintetű férfi.

Gyanakodva nézett fel, az erős napfénytől hunyorogva mérte végig az ismeretlent.

– Ismerem magát? – kérdezte.

– Nem – rázta meg határozottan a fejét az ismeretlen. – Biztos, hogy nem ismer. Ennek ellenére beszélnem kell magával.

– Honnan tudja a nevemet? – Sastre mindig is gyanakvó típus volt.

– A üdülésiektől. Ön írta alá, az üdülési leszállási engedélye kézhez vételekor. Szükség esetén az üdülésiiek kiadhatják az adatait a területileg illetékes állam hatóságainak.

Sastre értetlenül nézett.

– Maga valamelyik hatóságtól jött?

– Igen. Fogyasztásvédelem.

– Hogy micsoda?

– Fogyasztásvédelem. Fogyasztásvédelmi felügyelőség.

Sastre nagyot nyögve feltápáskodott és körülnézett.

– Ez valami vicc? Rejtett kamera?

A szigorú tekintetű férfi megcsóválta a fejét, mellkasa előtt egy állami hologram villant fel.

– Ne tegye nevetségessé magát – dorgálta meg Sastrét. – Különben sincs erre időnk.

– Soha nem hallottam még fogyasztásvédelmi felügyelőségről. Fogyasztóvédelmiről igen, de...

– Gyanítom, hogy több tucat olyan hatóságot tudok mondani, amiről maga soha nem hallott, s jó esélye van arra, hogy soha nem is fog róluk hallani. Ennek ellenére léteznek, s bizonyos esetekben joguk van magával szemben eljárni.

– Velem szemben eljárni? Szerintem maga tévedésben van.

– Aligha. – A szigorú tekintetű férfi előtt vetített adatonyó bukkant fel, rajta Sastre igazolványképe, lassan körbefordult, mellette adatok bukkantak fel róla. – Ez ugyebár ön?

Sastre bólintott.

– Öt nappal ezelőtt szállt le a Földre, a sármelléki fogadóállomáson. Fél hónapos üdülővizumot kapott, a szokásos feltételekkel, a Kárpát medencére korlátozva. Kísérrője June Whistle, akivel jegyben jár. Bejelentett tartózkodási helye a szárszói kemping, ahol sátrat bérel. Még mindig magáról beszélnek?

• A szerző A. Taylor Crabe néven publikál a Cherubion kiadónál, Cs. Szabó Sándor néven pedig a Parakletos kiadó jelentette meg Prón c. kisregényét.

– Úgy tűnik. De mit akar? Nem azért vártam ki a soromat és fizettem egy rakás pénzt, hogy a földi üdülésemet idegenekkel való értelmetlen társalgással töltssem.

– Maga nem ért semmit. Azt hiszi, olyan helyzetben van, hogy így beszélhet velem. Pedig nincs. Tudja mi a Fogyasztásvédelmi felügyelőség feladata?

– Nem.

A hologramok eltűntek, s a szigorú tekintet is megenyhült egy kicsit.

– Akkor elnézzük a tudatlanság idejét. Ott az a büfé, meghívom valamire. Kér egy sört? Megbeszéljük, hogy miért is jöttem...

June még nem ért vissza, Sastre habozott egy kicsit, majd bólintott.

❖ – Maga többdiplomás, világlátott ember – kortyolt alkoholmentes sörébe a fogyasztásvédelmis. – Gondolom, nem kell bizonygatnom, hogy a gazdaságunk nagymértékben függ a fogyasztástól.

– Itt lehet – vont vállat Sastre. – Én a Neptunuszrendszerben nőttem fel, ott nem. Ott a munkától függ. S csak azt vesszük meg, amire igazán szükségünk van. Máskülönben hamar vége lenne az egész kolóniának.

– Ebben nyilvánvalóan igaza van – értett egyet a fogyasztásvédelmis. – De itt most a Földön vagyunk, s maga egy olyan csoportnak a tagja, amely nagymértékben hozzájárul a gazdaság egyensúlyához.

– Nem vagyok földi állampolgár.

– Én is erről beszélek. Ön egy turista. Önökre épül az idegenforgalmunk. Mivel a bolygó területe véges, keretszámokat kell meghatározni minden területre. Nem kell hozzá közgazdasági diploma, hogy rájöjjön, meghatározott számú turista esetében nem mindegy, hogy egy turista mennyit költ az üdülése alatt.

– Mi közöm nekem ehhez? – érdeklődött Sastre. A sör kellemes melegséggel töltötte el, főleg, hogy nem ő fizetett érte. A fogyasztásvédelmis vállá fölé kilesett, de June még mindig nem érkezett vissza. Pedig nem rossz ez a sör, akár be is ülhetnének egyszer egy pikolóra, majd a nyaralás végén, ha meglátják, hogyan jönnek ki a keretből...

Hangos sóhajtás tört fel a söröskorsó tulsó feléről.

– Azt hittem, rájön magától... Na mindegy. A monitorprogramunk hívta fel magára a figyelmünket. Maga messze az átlag... sőt, az elvárható minimum alatt teljesít fogyasztás terén. Sátorot bérel hotel helyett, mint az itteni gimnazisták. A helyi lakosok által látogatott boltokban vásárol alapvető élelmiszereket, ahelyett, hogy étterembe járna, mint minden rendes turista. Egyedül kulturális jellegű kiadásai közelítenek a minimumhoz, de ott is inkább az ingyenes programok dominálnak, városnézés, hegymászás...

Sastre úgy hitte, nem jól hall.

– Mi maga, valami szerencsétlen magánnyomozó?

A másik csak mosolygott.

– Mint már említettem, fogyasztásvédelmi felügyelő. A földi gazdaságot védem. Maga, Albert Simon Sastre úr, kész ráfizetés a számunkra. Vagy fogalmazzunk másképp: kárt okoz nekünk, hiszen ön helyett adhattunk volna leszállási engedélyt egy olyan turistának, aki normális módon hajlandó fogyasztani. Ez egyfajta gazdasági bűnözés.

– Bűnözés? – Sastre körül fordult egyet a világ, jobb híján a söröskorsójába kapaszkodott. – Én úgy tudom, hogy az alapvető emberi jogok érvényesek a Szövetségi Állam egész területén, a földi tagállamokban is. Jogom van azt venni, amit akarok, és nem megvenni azt, amit nem akarok. Ha meg sétálni akarok a városban, vagy megmászni a Badacsonyt, akkor ahhoz is jogom van! Azt viszont nem tudom, hogy maguknak mennyire van joguk megfigyelni engem, adatokat gyűjteni a vásárlásaimról, a mozgásomról...

– Maga turista státuszban szállt le a Földre, ez pedig feljogosít minket az adatgyűjtésre. Nem olvasta végig a leszállási szerződést? Mindegy, nem olvasta végig, de...

Sastre mérsékelt erővel a sörpadra csapott.

– Az lehet, de azt ne mondja nekem, hogy bármiféle törvényt sértek azzal, ha veszek egy kiló kenyeret meg igazi vaját, s nem megyek étterembe!

– Természetesen nem sért törvényt – értett egyet a fogyasztásvédelmis.

– Akkor meg mi a fenét akar?

– Csak felhívni a figyelmét arra, mit csinál. Amit már el is mondtam. Nyilvánvalóan neptunuszrendszeri neveltetése miatt nem fogyasztott úgy, ahogy... Pedig a nyaralás éppen erről szólna, végre kilépni egy kicsit a mindennapok spórolásaiból, az életfenntartó rendszerekre való állandó odafigyelésből, s élvezni mindazt, amit a Föld adhat.

– Én nem érzem jól magam, ha felesleges dolgokra költök – közölte fagyosan Sastre –, ...és élvezem azt, hogy szinte a szabad ég alatt alhatom a sátorban. S jól érzem magam a gimnazisták között.

– Ez érthető, de...

– Nem fejeztem még be – szakította félbe Sastre. – Kifejezetten felmergesített azzal, hogy idejött és belerondított a nyaralásomba, s ha azt hiszi, hogy most meghatódtam, és nekiállok veszettül költekezni, akkor igencsak téved. Vagy mit csinálnak, lecsuknak, ha nem jelentkezem át azonnal egy hotelbe és nem vacsorázok a szemközti étteremben?

– Nem rendelkezünk olyan jogkörrel, amiről ön beszél – közölte a fogyasztásvédelmis. – Az igazat megvallva a mostanihoz hasonló tanácsadáson kívül semmiféle operatív intézkedést nem foganatosíthatunk.

Sastre egy hosszú pillanatig bámulta, majd idétlenül felröhögött.

– Akkor keressen magának egy másik tanácsra szoruló fogyasztót, engem meg hagyjon békén, a nekem szánt tanácsait meg...

Szerencsére nem ivott annyi sört, hogy ki is mondja, mit csináljon velük.

A fogyasztásvédelmis felállt, biccentett, majd köszönés helyett csak ennyit mondott:

– Azt nem állítottam, hogy nincsenek eszközeink.

Majd elment.

Egy pillanattal később befutott June.

– Itt vagy? Mindenhol kerestelek! Mit csinálsz? Ittál egy sört?

Sastre zavartan nézte a menyasszonyát.

– Ö... ja... nem kérsz? De amúgy nagyon jó a víz, nem úszunk inkább egyet?

❖ Hideg reggelre ébredt. Fázósan összehúzta magán a hálósákját, forgolódott egy darabig, majd nagyot nyögve felkelt. A sátor másik fülkéjében June halkán szuszogott.

Kimászott a sátor elé, hogy kinyújtózkodjon. Meglepődve látta, hogy a többi sátor eltűnt, pedig este még egy kisebb sátorváros közepén aludtak el.

Felhívta az információt, megkérdezte, hova tűnt el a többi kempingező.

– Maga ki? – kérdezte az információs.

– Sastre, a kempingből. Hat napja vagyok itt.

– És miért van még itt?

– Mi az, hogy miért vagyok még itt? Tíz napra váltottam sátorhelyet!

– Úgy értem... magának nem szóltak?

– Miről?

– Hát... a Kék Szalag Hotel sorsolásán a mi kempingünk nyert, s azoknak, akik tegnap rendelkeztek sátorhellyel, szobát ajánlottak fel a helyfoglalásuknak megfelelő időtartamra. Maga... mi a neve?

– Sastre. Albert Simon.
 – Ő... ezt nem értem... a maga neve nincs is a hotel listáján... Mármint amit a mi adatbázisunk alapján... Ő... ez...
 – Magyarul elfelejtettek nekünk szólni?
 – Nem... az adatbázisban...
 – Mindegy, akkor most pótolják, hol is van az a hotel?
 Kínos hallgatás.
 – Most mi van? Halló?
 – Ő... az a helyzet, hogy a kempingezők átvételével megszűnt az akció, vagyis már így utólag... De ha az önnek megfelel, kárpótlásul hajlandók vagyunk 25% kedvezményt adni önnek a sátor bérleti díjából...

❖ Mérgében elszaladt a közeli vegyesboltba, de még morcosabban ért vissza.
 – Jó reggelt! – ásított rá June.
 Sastre morgott valamit, majd dühösen a füre dobta gyékénykosarát.
 – Mi van? – kérdezte rémülten June. – Nem tudod, hova lettek a többiek?
 – Fogalmam sincs – morogta Sastre.
 – Mi a baj? Mi történt?
 – Ez a hülye nő kiakasztott.
 – Milyen nő?
 – A vegyesboltos.
 – De hát eddig olyan aranyos volt... Az a zöld hajú?
 – Ja... ja, az a füfejű. Komolyan mondom, azt hittem, felpofozom. Úgy beszélt velem, mint egy fogyatékos. Rögtön azzal kezdte, hogy félretette a tegnapi kenyeret, kicsit ugyan már szárazabb, de árengedménnyel tudja adni, aztán bármit is akartam venni, mindig ajánlott valami olcsóbbat, sőt, még azt is felajánlotta, hogy a Hálón keres még annál is olcsóbbat, fél órán belül meghozzák, ha vissza tudnék szaladni akkorra...
 – Csak segíteni akart... – próbálta nyugtatni June. – Felfújod az egészset. Rosszul aludtál, szívem?
 – Rosszul.
 Mérgében széttaposott egy fücsomót.

❖ A komppal átkeltek a tavon, félúton apró reklámgömbök csaptak le a hajóra, majd egy riktó hologram jelent meg a tat fölött, mely felhívta a figyelmet arra, hogy a Fonyódi Rt. minden kedves utast meghív egy pohár hideg üdítőre. Mire Sastre és June sorra került, pont elfogyott az üdítő. A hologram mentegetődzött, majd a reklámgömbök felemelkedtek s célba vettek egy következő hajót.
 – Kár – nevetett June. – Pedig most jól esett volna, nagyon meleg van.
 Sastre a büfere sandított, majd makacsul az ajkába harapott.
 – Bírd ki még egy kicsit – mormolta. – A parton keresünk egy kutat.

❖ A kikötő mellett hamar rátaláltak a tandemkölcsonzóra, amit tegnap este kinéztek maguknak a Hálón. June mindig is arra vágyott, hogy egy ilyenekkel suhanjon, a nap süsse az arcát és meleg szél lobogtassa a haját – a Neptunusz-rendszerben ezt elég nehéz megoldani, itt meg szinte ingyen van.
 Szinte. De ennyit igazán rá lehet szánni.
 June elszaladt, hogy feltöltse a kulcsait, Sastre pedig elment a tandemért.
 – Már megint mi a baj? – kérdezte a menyasszonya, amikor felfrissülve és két tele

kulacssal visszaérkezett. Sastre megnyúlt arccal ült a tűzpiros *Ton-Ton Balaton* feliratú tandem első ülésében.

– Ez a marharépa... – felelte.

– Ki?

– A tandemes. A kölcsönzős. Az.

– Mit csinált?

– Úgy beszélt velem, mint egy hülyegyerekekkel.

– Mit mondott?

– Amit kell... De a hangsúly! Pedig egy felnőtt, többdiplomás ember vagyok, ez meg egy kis...

– Nincs neked üldözési mániád? – érdeklődött June, kezdett türelmének végére érni.

– Nincs – rázta a fejét Sastre, majd felberregtette az elektromotort. – Indulunk még ma? Percre számítják a bérleti díját ennek a vacaknak.

❖ Alig mentek pár kilométert, a tandem egyszer csak leállt.

– Mi van, miért lassítasz? – kérdezte hátulról June.

– Nem lassítok, leállt ez a vacak...

Leálltak, néhány másik *Ton-Ton Balaton* elhúzott mellettük, utasaik vidáman integettek nekik. Sastre le akarta pattintani a motor fedelét, mire egy vörös hologram ugrott az arcába, figyelmeztetve, hogy bérlőként nem nyúlhat a szerkezethez, hívnia kell a központot! Mire Sastre azonban bármit is reagálhatott volna, a tandem már maga intézkedett, a hologram helyére a kölcsönzős képe került.

– Elromlott a kis kettyerénk? – kérdezte bájos mosollyal. – Az a lényeg, hogy ne nyúlkáljunk ahhoz, amihez nem értünk...

Sastre döbbsentem hápogott, majd megragadta June karját.

– Hallottad? – kérdezte felháborodottan.

– Hogy, mi? – riadt fel June, napszemüvegén keresztül épp valami reklámfilmre nézett.

– Már útnak indítottuk a műhelykocsit, Sastre úr – mosolygott kedvesen a kölcsönzős hologramfeje.

– Áhh... semmi – legyintett June felé lemondóan Sastre.

❖ – Be kell vennem valamit – nyögte fáradtan June, amikor visszaértek a sátrukhoz. Időközben a kemping újra benépesült, egy hangos társaság telepedett köréjük, egy kifejezetten hangos társaság.

– Fáj a fejem – közölte June, megunva, hogy arra várjon, Sastre mondjon valamit.

– Fáj a fejed? – dűnnyögte Sastre.

– Ez a nap kikészített. – June a táskájában kotorászott a megfelelő gyógyszer után. – Ez az állandó feszültség...

– Milyen feszültség?

– Ami belőled árad.

– Miiiiii...? – Sastre felkapta a vizet. – Még hogy belőlem??!!

– Most is hogy beszélsz velem, pedig csak megjegyeztem, hogy fáj a fejem.

– Ezt nem vártam volna, pont tőled! – Sastre szeméi szinte villámokat szórtak. – Hogy még te is...

– Mit még én is? – A fájdalom még élesebben vájt June homlokába. – Egész nap mást se hallgattam, csak a pufogásod! A vegyesboltos, a kompos, a tandemes, a hegyőr, a közlekedési felügyelő, aztán az úszómester a szabadstrandon meg a büfés, és

gyakorlatilag mindenki, akivel ma találkoztunk... Ha nem ismernék, azt mondanám, paranoiás vagy!

– Éééén...?

Az üvöltésre a hangos társaság hirtelen elhallgatott, minden szem Sastrére szegeződött.

– Nincs erőm vitatkozni – zárta rövidre June. – Elegendem van. Megyek aludni. Remélem, holnap nem kelsz fel ennyire bal lábbal, mert komolyan mondom, földi nyaralás meg drága vízum ide vagy oda, visszamegyek anyámhoz a Tritonra.

Sastre dermedté vált, s valami maró keserűség öntötte el, ahogy látta menyasszonyát eltűnni a sátor lapjai mögött.

Hosszú ideig csak állt, majd később lekuporodott, a sarkaira ült, oda sem figyelt a körülöttük sátorozók éktelen lármájára. June minden bizonnyal bekapcsolta a hangárnyékolást és most alszik. June... Mennyit ér neki June? S mennyit a büszkesége?

Igénybe vett még pár órát, mire végre rászánta magát. Karpántjából kiugrasztotta a kommunikátorját, s a hologramok közt turkálva átjelentkezett másnaptól a Kék Szalag Hotelbe, teljes ellátással, majd rendelt June-nak pár dolgot, aminek – reményei szerint – a lány örülni fog.

Mikor végzett, eltüntette a hologramokat és felegyenesedett.

Csak most vette észre, hogy milyen sokáig görnyedt ebben a kitekert pózban. Hátába egy pillanatra kellemetlen fájdalom nyilallt, ahogy roppant egyet a gerince.

